USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvy Šiškeové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **I. V.**, zastoupeného Mgr. Tomášem Těšitelem, advokátem, se sídlem třída Edvarda Beneše 1527/76, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2018, č. j. OAM-539/ZA-ZA11-VL16-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 3. 2020, č. j. 32 Az 28/2018 – 62

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Tomáši Těšitelovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Rozhodnutím označeným v návětí žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvody žalobcovy žádosti, spočívající ve snaze o legalizaci pobytu v České republice, kam původně přicestoval navštívit kamaráda, a obavě z trestního stíhání v zemi původu za ublížení na zdraví a vydírání ze strany synovce poškozeného nebo vyšetřujícího policisty, nejsou podle žalovaného důvody pro udělení mezinárodní ochrany ani doplňkové ochrany.

[2] V žalobě žalobce namítl, že splňuje minimálně podmínku pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Krajský soud v Hradci Králové žalobu zamítl v návětí označeným rozsudkem. V odůvodnění uvedl, že hlavním účelem žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu žalobce v České republice, který původně

přijel navštívit spolužáka a o mezinárodní ochranu požádal až pod hrozbou správního vyhoštění. Žalobce navíc v řízení o správním vyhoštění výslovně uvedl, že na jeho straně není dána překážka vycestování a na Ukrajinu vycestuje dobrovolně. Žalobcovy důvody nebylo možné podřadit pod žádný důvod pro udělení mezinárodní ochrany nebo doplňkové ochrany. K tvrzení o údajném trestním stíhání žalobce nepředložil žádný důkaz, a je tedy nevěrohodné. Krajský soud dále vyhodnotil, že Zakarpatská oblast na západě Ukrajiny není oblastí, které by se týkala zhoršená bezpečnostní situace, neboť se nejedná o oblast, v níž by probíhaly ozbrojené střety.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřoval v tom, že se krajský soud nevypořádal s žalobní námitkou, podle níž je rozhodnutí žalovaného nezákonné z důvodu opakovaného porušení povinností vyplývajících z § 2 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a ze zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a řádně se nevypořádal se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci. Krajský soud se převážně omezil na opakování tvrzení stěžovatele a závěrů žalovaného, aniž by zdůvodnil a objasnil, jakým způsobem dané skutečnosti hodnotil.

[5] Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle stěžovatele zatíženo vadami, pro které měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit. Žalovaný a zejména krajský soud si opatřili nedostatečné množství relevantních podkladů ve vztahu k reálné situaci v konfliktem zasažených částech země a vlivu těchto střetů na další území v zemi. Nebylo proto možné objektivně posoudit hrozbu ohrožení života nebo jiné závažné újmy bezprostředně hrozící stěžovateli při návratu do země původu.

[6] Stěžovatel dále poukázal na obavu z pronásledování z důvodu střetů s místní mafií a na svá zjištění o šikanózních tendencích obyvatelstva na Ukrajině tolerovaných státními orgány s cílem poškodit občany, kteří nejsou navenek zcela zjevnými státními příslušníky. Tato tendence je vůči stěžovateli s ohledem na jeho získaný přízvuk více než pravděpodobná. S podobnými snahami o různé druhy „pomsty“ na všech, byť i zdánlivých, sympatizantech a příslušnících jiného etnika se dá setkat napříč celou zemí a ochrany se u tamních státních orgánů nedá dovolat.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na správní spis a ztotožnil se s rozsudkem krajského soudu. Trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti jsou pouze obecná a nelze je považovat za řádně uplatněné kasační důvody. Až v kasační stížnosti se objevuje tvrzení o „mafii“, se kterou měl mít stěžovatel problémy, protože se jej snažila dostat do vězení. Nové je rovněž tvrzení o obavě ze šikany ze strany Ukrajinců vůči těm, kteří navenek nevypadají jako Ukrajinci, stejně jako obavy z pomsty vedené vůči lidem, kteří projevují separatistické tendence.

[8] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud stručné odůvodnění připojuje.

[9] Jelikož stěžovatel námitky shrnuté v bodě [6] tohoto rozsudku včas neuplatnil v žalobě, a krajský soud se proto těmito otázkami nemohl zabývat, ani Nejvyšší správní soud k nim nepřihlédne v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť jde o námitky ve smyslu uvedeného ustanovení nepřípustné. Nejvyšší správní soud uvádí, že tento závěr není v souzené věci v kolizi s právním názorem vyjádřeným v nálezu Ústavního soudu ze dne 19. 5. 2020, sp. zn. III. ÚS 3997/19, neboť uvedené námitky stěžovatel mohl uplatnit dříve než v kasační stížnosti, ale ke své újmě tak neučinil.

[10] V projednávané věci spatřuje stěžovatel přesah vlastních zájmů v tom, že se krajský soud nevypořádal s jeho konkrétními tvrzeními, která mohla mít význam z hlediska naplnění podmínek pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. V tom spatřuje zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[11] Nejvyšší správní soud žádná taková pochybení nezjistil. Průběh řízení nebyl stižen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku bylo s ohledem na stěžovatelem popsaný skutkový příběh a velmi stručnou, na samé hranici projednatelnosti sepsanou žalobu, dostatečné a srozumitelné.

[12] Není tak pravdou, že krajský soud zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud ze spisu ověřil, že krajský soud reagoval na žalobní body uplatněné stěžovatelem v zákonné lhůtě pro podání žaloby. Hlavním takovým žalobním bodem byla tvrzená nezákonnost rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[13] Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“* Podle odst. 2 téhož ustanovení *„za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*

[14] Stěžovatel v řízení o mezinárodní ochrany ani v řízení před soudem neuvedl nic, co by mohlo odůvodnit udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Nelze se ztotožnit s tím, že krajský soud pouze zopakoval argumentaci žalovaného a nezaměřil se

na stěžovatelem uváděné skutečnosti. Nejvyšší správní soud stabilně judikuje, že není chybou, pokud se soud s posouzením správních orgánů ztotožní a pro stručnost na jejich závěry odkáže. Měl by však v odůvodnění rozsudku vyložit, proč tak učinil, popřípadě přidat alespoň vlastní krátké hodnocení (viz rozsudek ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130). Těmto požadavkům krajský soud dostál. Z rozsudku vyplývá, jakým způsobem se s žalobní argumentací vypořádal, u všech námitek neopomněl krajský soud uvést vlastní hodnocení. Ve vztahu k přezkoumání rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany pak Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud dostatečně objasnil důvody, pro které stěžovateli doplňková ochrana nenáleží.

[15] Ve vztahu k bezpečnostní situaci na Ukrajině k tomu Nejvyšší správní soud pro doplnění odkazuje na svou konstantní judikaturu, podle které „*situaci na Ukrajině nelze dříve, ani v současné době klasifikovat jako ‚totální konflikt', neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*" (usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 – 30 či ze dne 4. 7, 2019, č. j. 6 Azs 91/2019 – 26). Přitom „*v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on*" (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS).

[16] Žádnou právní otázku, ať již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury, Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl. Otázky, které stěžovatel nastolil v žalobě a poté znovu v kasační stížnosti, již byly opakovaně v relevantní judikatuře tohoto soudu řešeny.

[17] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců"; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifickým nástrojem ochrany lidí, kteří jsou ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu.

III. Závěr a náklady řízení

[18] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky. Nejvyšší správní soud rovněž nedospěl k závěru, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Proto Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[20] Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 9. 2018, č. j. 32 A 28/2018 - 17 ustanoven zástupcem advokát; ten zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 věta poslední s. ř. s.) Hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 část věty první za středníkem s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za nějž mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Tato částka je konečná, neboť ustanovený zástupce není plátcem daně z přidané hodnoty. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu